

6. De Bijbel, een beeld van een boek

DOELSTELLINGEN

- De kinderen leren dat de Bijbel door de eeuwen heen mensen heeft geïnspireerd tot het maken van mooie beelden en afbeeldingen.
- De kinderen ontdekken dat mensen de verhalen uit de Bijbel verschillend kunnen lezen en begrijpen en daardoor tot verschillende beelden kunnen komen.
- De kinderen kunnen een gesprek met hun ouders of verzorgers voeren aan de hand van afbeeldingen uit de Bijbel.

(THEOLOGISCHE) ACHTERGRONDINFORMATIE

De Bijbel is een dik boek, maar geen doorlopend verhaal zoals bijvoorbeeld bij een roman. Het gaat in de Bijbel om het kennen van God, die Zich verbindt met de geschiedenis van mensen. Dat is de rode draad. Vanuit die omgang met God wordt het leven beschreven, wordt er teruggeblikt en vooruitgekeken. De relatie met God neemt verschillende vormen aan: er wordt tot God gebeden, God wordt geëerd, er wordt geleefd en gevochten in Zijn naam, enzovoorts.

De Bijbel is een heilig boek. Wat in de Bijbel staat geschreven, is heel bijzonder: God kan niet zonder Zijn mensen en heeft hen steeds weer opgezocht. Omdat mensen daar zo dankbaar voor zijn, doen ze tot op de dag van vandaag hun best om te leven als 'beeld van God'. Hoe je een beeld van God kunt/moet zijn, kun je ook lezen in de Bijbel. Daarin staan verhalen over liefde, trouw, goed doen, rechtvaardig zijn en nog veel meer.

Voor joden en christenen is de Bijbel een heilig boek dat grote betekenis heeft voor hen persoonlijk en dat een centrale plaats heeft in de kerk en de synagoge. In de westerse cultuur speelt de Bijbel al eeuwenlang een belangrijke rol. De invloed van de Bijbel is tot op de dag van vandaag aanwijsbaar op vele maatschappelijke terreinen. Ook komen Bijbelse thema's terug in de schilderkunst, de muziek en de literatuur. In deze bijeenkomst wordt dit voor kinderen heel concreet en zichtbaar gemaakt. Afbeeldingen spreken vaak tot de verbeelding. Ze maken ook zichtbaar dat een verhaal tot verschillende afbeeldingen kan leiden. De kinderen kunnen ervaren dat niet iedereen dezelfde smaak heeft. Er kunnen verschillende meningen zijn over wat mooi is.

VOORBEREIDING

Persoonlijke voorbereiding

Neem de achtergrondinformatie bij dit programma goed door. Daarnaast is het wenselijk om je persoonlijk voor te bereiden op deze bijeenkomst. Zo word je zelf ook 'materiaal' voor de bijeenkomst met de kinderen. Hiervoor kun je de volgende vragen gebruiken:

- Ken je afbeeldingen of schilderijen met Bijbelse taferelen die je raken? Zo ja, neem er dan een mee naar de bijeenkomst.
- Ken je op de Bijbel geïnspireerde muziek die je raakt? Denk aan klassieke muziek, een psalm, een kinderliedje, enzovoorts.
- Wat zou je hierover met de kinderen kunnen en willen delen?

Praktische voorbereiding

Geef de kinderen zo mogelijk een kopie van werkblad 6.1 mee vóór de bijeenkomst. Vraag hun dan om samen met hun ouders of verzorgers op zoek te gaan naar een Bijbelse afbeelding. De opdracht staat op het werkblad. Het werkblad met de afbeelding zal besproken worden tijdens de bijeenkomst, dus geef duidelijk aan dat de kinderen het dan weer moeten meebrengen.

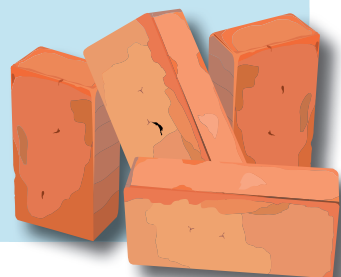
BENODIGDHEDEN

Vooraf

Hieronder vind je een opsomming van alles wat je nodig hebt voor deze bijeenkomst. Zorg ervoor dat je ruim voor het begin van de bijeenkomst klaar bent met alle voorbereidingen. Zo heb je alle tijd om aandacht te besteden aan de kinderen wanneer zij binnenkomen.

Benodigheden

- Kopieën van werkblad 6.1 voor alle kinderen (mogelijk van tevoren meegegeven, zie VOORBEREIDING);
- Een bijbel (NBV);
- Een afbeelding van een Bijbels tafereel naar keuze (zie VOORBEREIDING);
- Een kopie van werkblad 6.2 (in delen geknipt);
- Vier verschillende kinderbijbels (zie werkblad 6.3);
- Geleurd vellen papier;
- Stiften of kleurpotloden;
- Een groot vel papier (voor een collage);
- Oude tijdschriften en kranten
- Scharen en lijm;
- Eventueel verkleedkleden voor een toneelstukje;
- Kopieën van werkblad 6.4 voor alle kinderen.

PROGRAMMA

10 minuten

Opening & Verkenning

Heet de kinderen van harte welkom. Laat hen in een kring gaan zitten. Leg een bijbel open bij het verhaal waarbij je zelf een afbeelding hebt meegenomen. Leg die afbeelding erbij. Vertel dat het bij deze bijeenkomst gaat over wat mensen dankzij de Bijbel hebben kunnen doen of maken. Door de eeuwen heen zijn er veel kunstenaars, componisten en dichters geweest die iets moois hebben gemaakt dankzij de Bijbel. Met een wat moeilijker woord heet dat 'inspiratie'. Zo heeft Rembrandt van Rijn veel schilderijen gemaakt bij Bijbelverhalen. Hebben de kinderen weleens zo'n schilderij gezien? De componist Bach heeft muziekstukken geschreven die over verhalen uit de Bijbel gaan. En zo gaat het door tot in onze tijd.

Vraag de kinderen om werkblad 6.1 (met de afbeelding die ze hebben gevonden) er even bij te pakken en die naast jouw afbeelding te leggen. Vraag enkele kinderen om kort toe te lichten wat ze hebben meegenomen.

15 minuten

Verdieping

Vertel dat de Bijbel heel veel oproept bij mensen. Leg de afbeeldingen van werkblad 6.2 bij de afbeeldingen op tafel. Vraag welk van de plaatjes op tafel de kinderen het mooiste vinden. Laat hen met elkaar delen wat zij mooi vinden aan hun gekozen plaatje, en waarom ze juist dat plaatje uitgekozen hebben. Wat zien ze op het plaatje? Kennen ze het Bijbelverhaal dat bij dat plaatje hoort?

Leg nu de vier kinderbijbels op tafel. Leg aan iedere zijde van de tafel een bijbel open bij de afbeelding van het verhaal dat je van tevoren hebt geselecteerd. Vraag de kinderen om rond de tafel te lopen en te kijken naar de verschillende afbeeldingen. Als ze alle afbeeldingen hebben gezien, mogen ze weer gaan zitten. Stel daarna de volgende vragen aan de kinderen.

- Wat vind je van de tekeningen?
- Welke tekeningen vind je mooi en welke niet? Waarom?
- Wat zie je op de verschillende tekeningen?

- Lijken de tekeningen op elkaar?
- Waarom zouden de tekeningen verschillen? (Heeft dat iets te maken met de manier waarop het verhaal is verteld, of met de tekenaar?)

Lees vervolgens het betreffende verhaal voor. Gebruik de kinderbijbel met de afbeelding die de kinderen het meeste aanspreekt. Vraag daarna aan de kinderen of de tekening bij het verhaal iets uitmaakt. Wordt het verhaal er mooier of begrijpelijker van?

30 minuten

Verwerking

Geef aan dat de kinderen hun eigen uitbeelding gaan maken bij een Bijbelverhaal. Kies eerst met de groep één verhaal dat de kinderen mooi vinden. Lees dit voor uit één van de kinderbijbels.

Besprek hoe de kinderen het verhaal graag willen uitbeelden. Ze kunnen het bijvoorbeeld naspelen, of ze kunnen er een collage bij maken (of een tableau vivant, een stilstaand groepsbeeld). Laat de groep één vorm kiezen. Als je een grotere groep hebt (meer dan tien kinderen), kun je de groep eventueel wel splitsen en twee vormen laten kiezen. Laat de kinderen zo veel mogelijk zelfstandig uitzoeken hoe ze het aan gaan pakken.

Gebruik de laatste vijf minuten van de *Verwerking* voor een presentatie en om nog even door te praten over wat de kinderen hebben gedaan. Vonden ze het moeilijk? Wat hebben ze nu precies uitgebeeld? Wat hebben ze juist niet uitgebeeld? Als ze een collage hebben gemaakt, kan die eventueel een mooie plaats krijgen in de kerk, of in de ruimte waarin je samenkomt met de kinderen. Misschien willen de kinderen er zelf wel iets over vertellen in de kerk, aanstaande zondag?

5 minuten

Afsluiting

Leg een bijbel open bij 1 Johannes 4. Deel kopieën uit van werkblad 6.4. Vertel dat dit gedichtje is geschreven door Karel Eykman, die ook liedjes voor het tv-programma Klokhuis heeft gemaakt. Het gedichtje is geschreven bij het gedeelte uit de Bijbel dat nu openligt. Lees het gedicht. Sluit hierna de bijbel.

Bedank de kinderen voor hun aanwezigheid en hun inzet. Tot de volgende keer!

BIJLAGEN

1. Werkblad 6.1 – Bijbelplaatjes
2. Werkblad 6.2 – Beelden bij de Bijbel
3. Werkblad 6.3 – Bijbelverhalen
4. Werkblad 6.4 – Een plaatje van God

Werkblad 6.1 – Bijbelplaatjes

OPDRACHT

Ga met je ouders of verzorgers op zoek naar een plaatje over iets dat in de Bijbel staat. Plak je plaatje (of een kopie ervan) hieronder op. Vergeet niet om je blad mee te nemen naar de bijeenkomst!

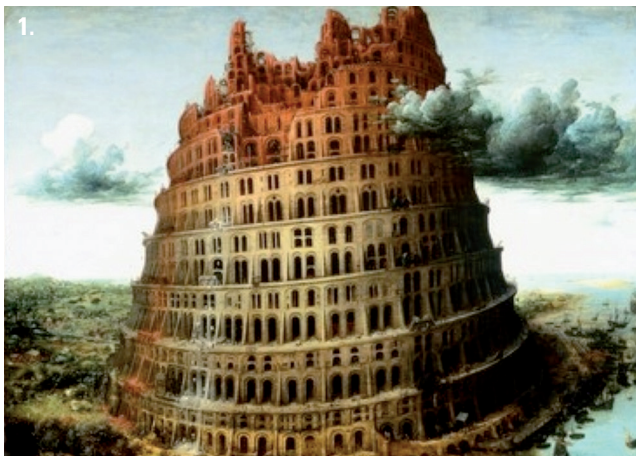
Werkblad 6.2 – Beelden bij de Bijbel

OPDRACHT

Knip de afbeeldingen uit voor gebruik bij de Verdieping.

De volgende verhalen zijn uitgebeeld:

1. De toren van Babel
2. Mozes verandert de staf van Aäron in een slang
3. Daniël in de leeuwenkuil
4. Het laatste avondmaal
5. De verdrijving uit het Paradijs
6. Isaak geeft Jakob de zegen

Werkblad 6.3 – Bijbelverhalen

Voor de *Verdieping* in dit programma heb je vier verschillende kinderbijbels nodig, die alle vier een afbeelding hebben bij een bepaald verhaal naar keuze. Hieronder volgen enkele suggesties. Gebruik bij voorkeur kinderbijbels voor verschillende leeftijdsgroepen.

Bijbelverhalen die in de meeste kinderbijbels met afbeeldingen te vinden zijn:

- Het scheppingsverhaal (Genesis)
- De ark van Noach (Genesis)
- Jozef in de put (Genesis)
- Mozes (Exodus)
- David de herder (1 Samuel)
- De Tien Woorden (Exodus)
- De geboorte van Jezus (alle evangeliën)
- De barmhartige Samaritaan (Marcus en Lucas)
- Vijf broden en twee vissen (Matteüs, Marcus en Lucas)
- Het laatste avondmaal (alle evangeliën)
- De opstanding van Jezus (alle evangeliën)

Tip: op de website www.kinderbijbelindex.nl zijn de verhalen uit ruim twintig kinderbijbels in kaart gebracht. Als je een specifiek Bijbelverhaal voor kinderen zoekt, kun je hier zoeken op de naam van het Bijbelverhaal of op het Bijbelboek waarin het verhaal is terug te vinden.

Werkblad 6.4 – Een plaatje van God

EEN PLAATJE VAN GOD

Ja, het staat in de Bijbel geschreven,
dat god liefde is enzovoort.
Zo heb ik het gehoord
en het is me bijgebleven.

De woorden staan wel in de Bijbel geschreven;
er zijn alleen geen plaatjes bij.
Maar de plaatjes, dat zijn wij,
al klinkt dat overdreven.

Wat ook in de Bijbel staat geschreven:
Maak er een beeldverhaal van
door waar het maar even kan
elkaar liefde te geven.

Alle illustratie van wat staat geschreven,
als schets van het beloofde land,
als een foto in Gods krant:
Heb lief, heel je leven.

Bron: Eykman, K. (2007). *Met open ogen. 100 Bijbelse gedichten*. Baarn: De Fontein.